

Bij dit oefenexamen horen de kleurenafbeeldingen op **pagina 8 en 9** van het themaboek *Kunst-Actief 4 vmbo-GT*.

Dit proefexamen bestaat uit **40 vragen**.

Je kunt maximaal **65 punten** behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Bij de vragen

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Opmerkelijke gebouwen

Het *Lira Theater Public Open Space* is gebouwd op de plek van een oud theater. Nu is het een plein waar buurtbewoners kunnen samenkomen. Onder het plein is een werkruimte die voor allerlei verschillende activiteiten wordt gebruikt.

- 1p   **1**   *Bekijk afbeelding 1.1, La Lira Theater Public Open Space.*
 → Hoe noem je een dergelijke vorm?
 A Gesloten vorm
 B Restvorm
 C Open vorm
 D Massieve vorm
- 3p   **2**   *Bekijk afbeelding 1.1, La Lira Theater Public Open Space.*
 Het bouwwerk is een combinatie tussen buiten en binnen.
 → Leg dit uit aan de hand van drie voorbeelden.
- 2p   **3**   *Bekijk afbeelding 1.1, La Lira Theater Public Open Space.*
 Het bouwwerk past bij zijn omgeving.
 → Noem twee **aspecten van de vormgeving** waardoor het bouwwerk goed in zijn omgeving past. Leg je antwoorden uit.
- 2p   **4**   *Bekijk afbeelding 1.1, La Lira Theater Public Open Space.*
 De plek is van functie veranderd maar deels ook gelijk gebleven..
 → Noem een verschil in functie en noem een overeenkomst in functie.

New Babylon (afbeelding 1.2) is een moderne en fantasierijke interpretatie van de toren van Babel. Het is een enorme afbeelding op behang waarmee je je kamer kunt versieren.

- 1p   **5**   *Bekijk afbeelding 1.2, New Babylon.*

→ Hoe heeft de ontwerper de overgang van natuur naar cultuur uitgebeeld?

- 1p 6 *Bekijk afbeelding 1.2, New Babylon.*
New Babylon lijkt in een staat van verval.
→ Geef één aspect van de kop waaraan kun je dat zien.
- 1p 7 *Bekijk afbeelding 1.2, New Babylon.*
In *New Babylon* is sprake van ruimtesuggestie. Je ziet dat de weergave van het landschap en de lucht in de verte verandert.
→ Hoe noemen we deze vorm van ruimtesuggestie?

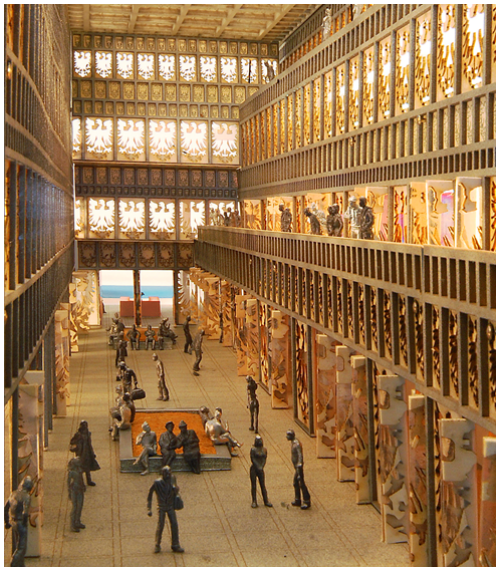
Toren der vier seizoenen (afbeelding 1.3) is een foto van een aantal gebouwen bij elkaar.

- 1p 8 *Bekijk afbeelding 1.3, Toren der vier seizoenen, de herfst.*
→ Verklaar de titel van dit werk. Geef één aspect dat naar de herfst verwijst.
- 1p 9 *Bekijk afbeelding 1.3, Toren der vier seizoenen, de herfst.*
Toren der vier seizoenen, de herfst past goed bij het thema de stad.
→ Geef een argument voor deze stelling.
- 1p 10 *Bekijk afbeelding 1.3, Toren der vier seizoenen, de herfst.*
Toren der vier seizoenen, de herfst is een foto, maar niet van een bestaande toren.
→ Welke techniek heeft de kunstenaar gebruikt voor dit beeld?
- 1p 11 *Bekijk afbeelding 1.3, Toren der vier seizoenen, de herfst.*
Het beeld maakt een naargeestige indruk. Er spreekt een sombere sfeer uit dit beeld.
→ Noem één aspect van de voorstelling waardoor die indruk ontstaat.

Op afbeelding 1.4 zie je het gemeentehuis van Deventer. Kunstenaar Loes ten Ascher bedacht de raamdecoratie. Zij maakt hiervoor gebruik van vinger- en teenafdrukken van verschillende inwoners van Deventer.

- 1p 12 *Bekijk afbeelding 1.4, Gemeentehuis Deventer.*
Loes ten Ascher heeft een manier gevonden om de bevolking te betrekken bij hun nieuwe gemeentehuis.
→ Waarom past het project goed bij een gemeentehuis?
- 2p 13 *Bekijk afbeelding 1.4, Gemeentehuis Deventer.*
Het nieuwe gemeentehuis contrasteert met de gebouwen ernaast.
→ Noem twee contrasten tussen het nieuwe gemeentehuis en de twee gebouwen ernaast.

Voor begonnen werd met de bouw van het nieuwe gemeentehuis heeft het architectengebouw een maquette gemaakt. Je ziet op figuur 1 een foto van de maquette van de binnenplaats.

Figuur 1 Neutelings en Riedijk Architecten, *Gemeentehuis Deventer, Maquette* (2012).

- 2p 14 *Bekijk figuur 1.*
 → Waarom maken ontwerpers maquettes? Noem twee redenen.
- 2p 15 *Bekijk figuur 1.*
 Dit is het tweede voorstel van de architecten. Eerder hadden ze al een plan gepresenteerd met een grote koepel, die zorgde voor te veel bouwvolume volgens omwonenden.
 → Leg uit hoe de architecten de omwonenden tegemoet zijn gekomen en noem een element dat ze na de maquette van figuur 1 hebben aangepast.
- 4p 16 *Bekijk afbeelding 1.1, La Lira Theater Public Open Space, en 1.5, Ontwerp Al-Wakrah Stadion WK Voetbal Qatar 2022.*
 Vergelijk de twee bouwwerken.
 → Noem twee contrasten tussen de bouwwerken en twee overeenkomsten..

Een vreemde stad

Umberto Boccioni was een futuristisch schilder. Hij probeerde verschillende aspecten in één schilderij te combineren: beweging, geluid, verschillende opeenvolgende aanzichten en kleurgebruik.

- 1p 17 *Bekijk afbeelding 1.6, De straat komt het huis binnen.*
 Als beschouwer kijk je met de vrouw op de voorgrond mee naar de straat beneden.
 → Noem één aspect waardoor dit gebeurt.
- 1p 18 *Bekijk afbeelding 1.6, De straat komt het huis binnen.*
 Als beschouwer kijk je met de vrouw op de voorgrond mee naar de straat beneden.
 → Hoe noemen we het perspectief dat de schilder heeft toegepast?
- 2p 19 *Bekijk afbeelding 1.6, De straat komt het huis binnen.*
 De bedrijvigheid in het midden spat van het schilderij af. Het gebruik van de beeldende aspecten versterkt de bedrijvigheid.
 → Noem een aspect van de vormgeving en geef aan hoe dat de bedrijvigheid versterkt.
- 1p 20 *Bekijk afbeelding 1.6, De straat komt het huis binnen.*

→ Verklaar de titel.

In New Orleans, in het warme zuiden van de VS heeft Charles Moore *Piazza d'Italia* (afbeelding 1.7) ontworpen. De gevelwanden rond het plein hebben klassieke (classicistische) kenmerken. Het was bedoeld als monument voor de Italiaans-Amerikaanse bewoners van New Orleans. Bovendien wilde de stad met het plein een achterstandsbuurt een lift geven.

- 2p 21 *Bekijk afbeelding 1.7, Piazza d'Italia.*
 Het schilderij maakt een vervreemdende indruk.
 → Noem twee aspecten die zorgen voor vervreemding.
- 2p 22 *Bekijk afbeelding 1.7, Piazza d'Italia.*
 → Geef twee voorbeelden van klassieke bouwelementen die je op afbeelding 1.7 herkent.
- 1p 23 *Bekijk afbeelding 1.7, Piazza d'Italia.*
 Er zijn verschillende klassieke elementen in de gevels rond het plein verwerkt. Toch maakt het plein een moderne indruk.
 → Noem één **aspect van de vormgeving** waardoor het plein een moderne indruk maakt.
- 1p 24 *Bekijk afbeelding 1.7, Piazza d'Italia.*
 Voor het uitvoeren van het *Piazza d'Italia* zijn moderne bouwmaterialen gebruikt.
 → Wat zou de reden zijn om te kiezen voor een granieten bestrating en zuilen van roestvrij staal?
 Noem één reden.

Groen in de stad

In de negentiende eeuw werden de eerste stadsparken aangelegd. Ze waren nodig om de arbeiders een beetje ontspanning en ruimte te bieden. Tegenwoordig zie je verticale tuinen ontstaan op plekken die bijna helemaal 'versteend' zijn en waar geen ruimte is voor een parkje.

- 2p 25 *Bekijk afbeelding 1.8, Stadskantoor Venlo.*
 Afgezien van de vraag of de groene wand esthetisch is, heeft hij ook een praktische functie.
 → Noem een **functioneel** voordeel en een nadeel van deze begroeide gevel.
- 1p 26 *Bekijk afbeelding 1.8, Stadskantoor Venlo.*
 Je ziet verschillende vormtegenstellingen op de foto van het plein.
 → Noem één tegenstelling in de **vormgeving** die je op deze foto ziet.
- 1p 27 *Bekijk afbeelding 1.9, Vogels in bomen.*
 De muurschildering is in een egale zwarte kleur rechtstreeks op de muur geschilderd. Toch heeft de kunstenaar ruimte gesuggereerd: het lijkt of er ruimte tussen de bomen en de muur zit.
 → Leg uit hoe door de muurschildering **ruimte** wordt gesuggereerd.
- 2p 28 *Bekijk afbeelding 1.9, Vogels in bomen.*
 Hier is sprake van een **vervreemdend** beeld.
 → Waardoor heeft deze muurschildering een vervreemdend effect?
 Noem twee aspecten.

- 1p 29 **Bekijk afbeelding 1.9, Vogels in bomen.**
 De bomen zijn egaal zwart. Daardoor lijken het silhouetten. Maar de kunstenaar heeft die indruk doorbroken.
 → Hoe heeft de kunstenaar de indruk van de silhouetten doorbroken?
 Noem één aspect.

In het Central Park in New York City hebben Christo en zijn vrouw Jeanne-Claude 3703 poorten geplaatst over de wandelpaden in het park. *The Gates* hadden een totale lengte van 37 kilometer en waren gedurende slechts 15 dagen te bezichtigen.

- 4p 30 **Bekijk afbeelding 1.10, De poorten.**
 De natuur in het park is enigszins verstoord. Je mocht er alleen wandelen. Niet iedereen was blij met *De poorten*.
 → Geef twee argumenten van voorstanders van *The Gates*.
 → Geef twee argumenten van tegenstanders van *The Gates*.
- 1p 31 **Bekijk afbeelding 1.10, De poorten.**
 → Welke vormtegenstelling herken je in de poorten?

Figuur 2 Christo, *Schets voor De poorten* (2003).

- 1p 32 **Bekijk figuur 2.**
 Christo maakte voor het uitvoeren van het project vele schetsen. Die werden later verkocht en zijn dus onderdeel van de inkomsten van het kunstenaarsduo.
 → Noem nog een reden waarom het juist voor een project als *De poorten* belangrijk is van te voren goede schetsen te maken.

In de beeldentuin van het Kröller-Müller museum staat nog een extra tuin, de *Emailen tuin* van Jean Dubuffet. De tuin is ommuurd met een ca. 2 meter hoge wand. De 'vloer' van de witte tuin is ongelijk. De tuin is van kunststof en zwart-wit geschilderd. Oogverblindend in de zon! Midden in de tuin staat een gestileerde boom. Via een deur in deze boom kom je de tuin binnen.

- 1p 33 **Bekijk afbeelding 1.11, Emailen tuin.**
 De *Emailen tuin* nodigt bezoekers uit actief bezig te zijn.
 → Noem een mogelijkheid voor activiteiten van de bezoekers.

- 2p 34 *Bekijk afbeelding 1.11, Emaillen tuin.*
 Het werk van ontwerper Dubuffet kenmerkt zich volgens de website van het Kröller-Müller door een fascinatie voor het chaotische en het spontane, dat je ook vaak ziet in kindertekeningen.
 → Hoe zie je dat terug in zijn tuin? Noem twee kenmerken.
- 2p 35 *Bekijk afbeelding 1.11, Emaillen tuin.*
 Het werk is inmiddels een jaar of vijftig oud en moet regelmatig onderhouden worden.
 → Noem twee vormen van onderhoud die gedaan moeten worden om het werk in goede staat te houden.

Straten en pleinen

Op afbeelding 1.12 zie je *Piazza d'Italia* van de Grieks-Italiaanse schilder Giorgio de Chirico. De voorstelling van de *Piazza d'Italia* heeft een beklemmende en vervreemdende sfeer.

- 1p 36 *Bekijk afbeelding 1.12, Piazza d'Italia.*
 Het gebouw links aan dit plein heeft geen functie.
 → Noem één aspect van de **voorstelling** waaruit je kunt afleiden dat het lichte gebouw geen praktische functie heeft.
- 1p 37 *Bekijk afbeelding 1.12, Piazza d'Italia.*
 De compositie is asymmetrisch.
 → Waardoor had de kunstenaar de voorstelling symmetrisch kunnen maken?
 Noem één aspect.
- 2p 38 *Bekijk afbeelding 1.12, Piazza d'Italia.*
 Het schilderij straalt een vervreemdende sfeer uit.
 → Noem twee **aspecten van de voorstelling** die een vervreemdende sfeer oproepen.
- 4p 39 *Bekijk afbeelding 1.12, Piazza d'Italia.*
 Het schilderij straalt een **vervreemdende** sfeer uit.
 → Noem twee **aspecten van de vormgeving** en leg uit hoe ze een vervreemde sfeer oproepen.

Den Haag en Scheveningen zijn voor Isaac Israëls een bron van inspiratie. In 1917 schilderde hij *Noordeinde Den Haag* (afbeelding 1.13). De straat is er nog steeds.

- 2p 40 *Bekijk afbeelding 1.13, Noordeinde Den Haag.*
 Israëls geeft een **impressie** van een straat in Den Haag.
 → Waaraan kun je zien dat dit schilderij een impressie is? Betrek in je antwoord de begrippen hanteringswijze en momentopname.